

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

Ord af Luther

"Den, der er svag i troen, skal I tage imod uden at sætte jer til doms over hans meninger" Rom 14,1).

Hvis du ser en bror, der endnu har svagheder ved sig, så tænk:

Denne brors byrde må jeg bære. Ham skal jeg ikke forkaste, så længe han bekender Kristus.

(...)

En kristen skal i sin samvittighed være en læge, i det ydre og i sin opførsel udadtil skal han derimod være et æsel, der bærer brødrenes byrder.

(...)

I den hellige kirke må der nødvendigvis være svage mennesker, der forarger os med det, de gør, ligesom menneskelegemet ikke kun er ben, men også svagt og blødt kød. Derfor består Kristi rige af dem, der bærer, og af andre, der bliver båret.

Andagten til 25. august fra bogen
"Et år med Luther"

Former LM's fremtidige musikere

Musikkonsulent opfordrer menigheder til at sende unge på musiklejr for at udruste dem

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

37 unge fra hele landet i alderen 11-19 år fyldte Efterskolen Solgården med musik fra 29. juli til 4. august. Selvom deltagerantallet ikke slog nogen rekorder i år, var der en genrebredde, som ikke er set før.

Bredden glæder musikkonsulent Christian Engmark, der gerne ser, at man flere steder bruger violin, fløjte eller musik, der er lavet på computer til lovsangen, frem for blot guitar, bas, trommer og klaver.

Udrustes til tjeneste

"Selvfølgelig kan man spille violin til lovsang", mener musikkonsulent og forklarer, at en af de store pointer med musiklejren er at gøre de unge bevidste om at bruge deres evner i menigheden.

*Musiklejren er en rekrut-

tering af kommende musikere," forklarer han og efterspørger, at flere menigheder betaler for at sende de unge af sted på lejr, så de kan blive udrustet til en tjeneste med musik i menigheden.

Drama, computer, violin

Bredden af tilbud var stor på dette års musiklejr. I år var der en gruppe med seks drenge og piger, der lavede musik på computer. En anden gruppe spillede klassisk musik med fløjter, violin, klaver og trompet. Der var også to rytmiske bands og et pigekor, der sang traditionelle korsange for tre stemmer ud over det store gospelkor med 30 deltagere.

Ud over musikgrupperne var der også en dramaworkshop, hvor deltagerne lavede improvisationsøvelser for at få større færdigheder inden for improvisation, udstråling og det at stå foran andre.

FOTO: CHRISTIAN ENGMARK

Flere konverterede indvandrere bliver udvist

De svenske immigrationsmyndigheder sender kristne flygtninge i verdens værste fængsler, siger advokat

Pul-i-Charki fængslet, der ligger øst for Kabul i Afghanistan.

FOTO: FLICKR.COM

De svenske immigrationsmyndigheder, Migrationsverket, har skærpet kravene kraftigt, og det går ud over nye kristne, mener den svenske advokat Gabriel Donner, der har specialiseret sig i afghanske konvertitters sager.

Han repræsenterer et iransk par, der blev omvendt i Iran, men måtte flygte, da sikkerhedsmyndighederne ransagede deres lejlighed og tog kristen litteratur, bibler og computere. Parret står til udvisning af Sverige, da myndighederne ikke mener, deres omvendelse er reel, selvom de er aktive i en

svensk pinsekirke og har en udtalelse fra en præst.

"Blandt dem, der bliver nægtet opholdstilladelse i Sverige, er blandt andet kirkeledere og aktive missionærer," udtaler han til den svenske avis *Dagen*.

Det er dit eget problem

Parret er ikke de eneste, der står til udvisning. En tvillingepar skal også udvises, selvom de driver en hjemmeside, hvor de fortæller om deres kristne tro på farsi. Det iranske politi har lukket for adgangen til hjemmesiden fra Iran, fortæller søstrene.

"De følger os over internettet, men Migrationsverket tror ikke på det."

Også en iransk skuespillerinde, der forlod Islam efter en drøm om Jesus, står til udvisning.

"De sagde til mig, at det er dit privatliv, og det er ikke vores problem, at du har valgt at blive kristen. Det er dit problem," udtaler hun til den kristne, engelsksprogede hjemmeside *CBN News*.

700 kristne fængsles

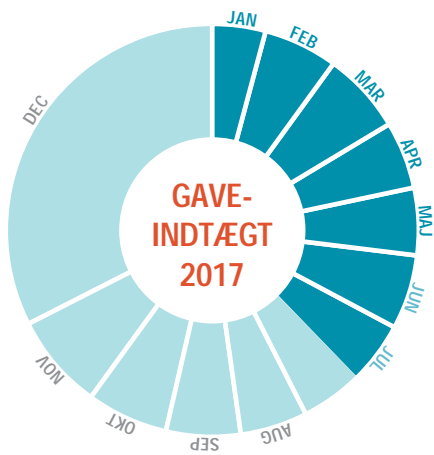
"Den samlede information siger, at omkring 700 kristne konvertitter fængsles årligt i Iran. Hvis man sender

konvertitter tilbage, som ofte har været offentlige om deres tro på sociale medier, ved vi, at de bliver fængslet. Og iranske fængsler er blandt de værste i verden", mener Gabriel Donner, der siger, at tortur og voldtægt er almindeligt i fængslerne.

De svenske immigrationsmyndigheder fører ikke statistik over ansøgernes tro. Det er imod svensk lov at registrere religion, etnicitet og politisk holdning. Til *Dagen* forklarer Migrationsverket, at antallet af ansøgere er steget markant. Derfor er antallet af afslag også steget.

n/m

Tak for gode gaver. Både dem, der er kommet – og dem, der er på vej. I årets første syv måneder er indkommet lidt over seks millioner kroner. I forhold til sidste år er det en tilbagegang på 489.000 kroner.

Selvom udgifterne er lidt lavere end forventet, viser halvårsregnskabet et underskud på fire millioner kroner. Når udgifterne fordeles jævnt, og indtægterne især kommer til sidst, opstår der på et tidspunkt en situation, hvor startkapitalen begynder at slippe op. Faktisk kan vi ende i et mindre overtræk efter næste lønudbetaling, hvis efterslæbet på gaver fortsætter.

Derfor tak til jer, der trofast giver måned efter måned, så gaveindtægten også spredes ud over året.

Johnny Lindgreen

Ny redaktør af 24:12

Rikke Holst Vigilius er ny redaktør af LM's udadrettede julemagasin 24:12. Hun er ansat som pædagogisk leder ved Helsingørsk Realskole og bor i Hillerød med sin mand Manuel. Parret kommer i Københavnskirken.

INGEBORG OG SVEND BERNHARD ►► Vi glæder os over, at vi stadig kan gøre gavn i missionens tjeneste

Erfarne afløsere til Tanzania

AF KAJA LAUTERBACH

"Vi glæder os over, at vi stadig kan gøre gavn i missionens tjeneste, og vi behøver ikke lang betænkningstid, når vi hører, der er et behov, som vi kan afhjælpe med vores kvalifikationer."

Det siger Ingeborg og Svend Bernhard, der rejste ud til en to-måneders volontæropgave i Tanzania den 18. august.

Årsagen til behovet er, at flere af LM's missionærer i Tanzania er i Danmark på barselsorlov her i efteråret. Det efterlader en reduceret missionærbemanding, og da ægteparret Bernhard hørte det, kontaktede de teamlederen for at høre, om der var brug for afløsning i en kort-

Svend (75) og Ingeborg (78) Bernhard har været missionærer og volontører i Tanzania mange gange.

tere periode.

Ingeborg og Svend Bernhard skal bo i Iringa. Her skal de afløse Stine og Rasmus Roager, der er den eneste LM-familie på stedet, som kontaktpersoner for de an-

drift med regnskab og tilsyn med stedet og være til rådighed med assistance til og besøg på Ilambilole Bibelskole for nomadestammer.

"Vi kommer med en erfaring, som vi håber kan vise sig gavnlig ind i de kontak-

ter, vi får – og over for de øvrige LM-missionærer i Tanzania," siger de og fortæller, at de glæder sig til kontakt til den nyvalgte biskop for Iringa stift og til medarbejderne i nomademissionen.

Kæmpe gevinst

"Det er en kæmpe gevinst for LM's internationale arbejde, når tidligere missionærer melder sig på banen igen til kortere opgaver," siger missionsleder Carsten Skovgaard-Holm.

Mange steder kan det være svært at begå sig på engelsk, men de kender det lokale sprog og kultur fra tidligere.

"Ingeborg og Svend hører til de mest erfarne, vi har, og vi forventer, at de kan 'flyve' lige ind i opgaverne."

ESSENS ►

Efter Moses

AF PETER RASK
MEDLEM AF LANDSSTYRELSEN
VONRASK@FIBERMAIL.DK

Sommeren er forbi, og det er tid til at træde et skridt tilbage og analysere lidt på de historier, vi måske overså i ferien.

Noget af det, som har fyldt for mig, er historien om Moses Hansens fald og den efterfølgende ophævelse af hans samarbejde med Pottemagerens Hus. Der er for mig ingen tvivl om, at sagen er en personlig tragedie, som kalder mere på vores forbøn end fordømmelse.

Men set i et lidt større perspektiv rummer sagen to aspekter, som jeg gerne vil kommentere kort.

Det første handler om Moses Hansens alder. Jeg har googlet mig til, at han er over 75 år. Og alligevel faldt han i synd. For mig har det været en vigtig påmindelse om, at fristelserne ikke respekterer almindelig dansk pensionsalder, og en understregning af, at vi aldrig kommer til et sted i livet, hvor vi kan klare os uden Jesus. Indimellem når jeg taler med folk, synes jeg at kunne spore en tendens til at tro, at det, man kæmper med nu og fristes af, hører organisk sammen med den livssituation eller livsfase, jeg man for tiden gennemlever. Noget kan der nok være om snakken, men grundlæggende viser histo-

rien om Moses os, at vi aldrig kommer fri for fristelser og fald, og at Jesus derfor altid vil være aktuel for os.

Det andet handler om det tomrum, jeg synes, han efterlader. Mig bekendt har Moses Hansen aldrig talt i LM og det sikkert med god grund, da jeg forestiller mig, at vi har en del teologiske uoverensstemmelser. Men jeg har altid beundret Moses Hansen for hans frygtløshed. Utallige gange har han trådt frem og offentligt sagt den herskende åndstrømning imod. Han forblev ikke bag missionshusets trygge mure, men stillede sig ud i stormvejret, for at folk kunne høre et kald til omvendelse. Jeg har ikke altid beundret hans timing eller prioriteringer, men nu hvor han er faldet,

har vi brug for andre, som på samme måde tør træde frem og fremholde evangeliet uden skam. Ikke fordi jeg tror, folk vil høre, men fordi vi andre har brug for forbilleder, vi kan læne op os af, når vores egen menneskefrygt og frimodighed er lille.

I dag holder vi ikke teltmøder, og vi har for længst parkeret Godt Nyt Dytten, og dermed har vi tabt noget offentligt og konfronterende. Jeg glædes over alle de børnefremstød, som holdes, og som viser flaget rundt om i landet. Men samtidig tror jeg også, at mission er så vigtigt, at vi ikke kan overlade det alene til vores børn. Vi andre må også på banen derude, hvor folk får øje på os, og den frelser, vi tror på, længes efter fællesskab med dem.

24/12

UDKOMMER SNART

Kun 15 kr. stk. ved forudbestilling af minimum 100 magasiner senest 15. september.

Normalpris: 49,95 kr.

Bestilles på lohse.dk/24-12-2017

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E d1m@d1m.dk
W www.d1m.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15 (onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave
1731 for 3. kvartal 2017
172m16s4 for 2. kvartal 2017

Bibeltitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@d1m.dk
Nicklas Lautrup-Meiner, ansv. red.
E n1m@d1m.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Idee og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement
Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 29. august 2017.
Grundpris: Kr. 10,00 pr. spalte/line/line.
Smaaannoncer kun for private: 130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 93 39 00 20.
Se også d1m.dk/stoet.

KRISTIAN LARSEN ►► Jeg tror, at vi vil se en vækkelse i hele LM, hvis Gud i sin nåde bevarer og styrker kaldet til at nå børnene

LM Kids-konsulent vil være lidt skæv og skør

Det bedste er at forkynde for børnene, at Gud har grebet ind til frelse, mener Kristian Larsen

AF KAJA LAUTERBACH

"Jeg sætter stor pris på at være havnet i en arbejds-gren, hvor man godt må være lidt skæv og skør."

Det siger Kristian Larsen, der begyndte som konsulent i LM Kids den 1. april.

Hverken hel- og halv-skæve arbejdsformer eller arbejde med børn ligger ham fjern. Som missionær i litteraturarbejdet Soma Biblia i Tanzania fra 1997-2010 måtte han og de øvrige medarbejdere ofte finde kreative arbejdsformer, og han har arbejdet med børn på mange måder.

"I litteraturarbejdet i Tanzania havde vi altid et stort fokus på at nå børn med evangeliet, og ud over vores egne tre – nu voksne – børn har vi også børn i aflastning i familien," siger han.

En anden erfaring fra de 14 år som missionær i Tanzania, som Kristian Larsen mener, han kan bruge i jobbet som kids-konsulent, er det at føle, at man kommer til kort i en opgave.

"Men det er netop de tome hænder, Gud bedst kan lægge noget i," siger han.

Flere mænd, tak

Siden familien Larsen vendte hjem fra Tanzania, har Kristian Larsen haft sin egen virksomhed med tolkning og håndværk. Men han har ofte tænkt, at han gerne

En tur i en hjemmelavet båd på sommerlejr på Virksund mindede Kristian Larsen om, hvor vigtigt det er at møde børnene i øjenhøjde. I båden var højdeforskellen væk, og samtidig var børnene trygge, fordi der var en voksen med, der vidste, hvor de skulle hen.

villie have et job med mere forkyndelse, og derfor søgte han, da stillingen som LM Kids-konsulent blev slået op.

Konsulentstillingen har to formål: dels at være noget for børnene og dels at inspirere, dygtiggøre og hjælpe lederne i klubberne rundt omkring, forklarer Kristian Larsen og tilføjer:

"Men jeg lærer jo også en masse ved at møde de mange utrolig dygtige, udholdende ledere, der er rundt i landet. Så om ikke andet håber jeg at kunne flytte rundt på nogle ideer."

Ud over det vil han gerne bruge noget tid på at itale-

sætte kaldet til at nå børnene med ordet om Jesus over for hele menigheden.

"Jeg vil gerne lave en 3 i 1-løsning, hvor jeg både er med til børneklub og til en ledersamling, hvor vi snakker om, hvad menigheden kan hjælpe til med. Bag-efter vil jeg gerne holde et aftenmøde i menigheden, hvor der både er forkyndelse med fokus på at nå børnene med evangeliet og samtale med udgangspunkt i de ting, der kom frem ved ledersamlingen," siger han.

"I LM Kid- arbejdet er der mange piger/kvinder engageret, men jeg tror, det er vig-

tigt, at vi mænd også tager stor del i dette arbejde, og jeg håber, at jeg i min tjeneste som forkynder også kan gøre nytte i mit nye arbejde."

Fælles om (op)gaven

Selv om en stor del af opgaven går på at inspirere lederne, tror Kristian Larsen ikke, der er nogen ledere, der misforstår ham, når han siger, at mødet med børnene er det bedste ved at være LM Kids-konsulent.

"Vi holder jo ikke ledersamlinger kun for at hygge os, men for at klæde hinanden bedre på til (op)gaven med børnene," siger han.

Han synes, det er en gave at have et job, hvor han skal bruge tid på selv at suge til sig af Guds ord.

"Det kan være en stor udfordring for mig, at jeg hurtigt bliver viklet ind i praktiske ting. Det er en stadig kamp for mig at sætte mig ned med min bibel, men jeg har brug for at blive mindet om evangeliet igen og igen – og også for at blive mindet om, hvor vigtigt det er, at børnene møder det."

Kristian Larsen slår fast, at han gerne vil lave sjov og ballade med børnene, men intet slår det at få lov til og nåde til at forkynde for

børnene, at ingen på nogen måde kan frelse sig selv, men at Gud har grebet ind til frelse for alle mennesker.

Han har altid holdt meget af, at der var børn med til møder, hvor han skulle forkynde. Både fordi det er vigtigt for ham, at børnene hører, og fordi det gør noget godt for hans måde at forkynde på.

"Hvis jeg kan formidle på en måde, så børn kan forstå det, er der en rimelig chance for at også de voksne får noget med," anfører han.

Børn er vej til vækkelse

Hvordan mon LM Kids ser ud om ti år? Kristian Larsen har ikke noget umiddelbart bud, men minder om, at det er vigtigt at tænke på LM som helhed i den forbindelse.

"Hvis ikke vi bærer nøden om børnenes frelse i hjertet, er jeg bange for, at den nød heller ikke findes for andre menneskers frelse. Samtidig tror jeg, at vi vil se en vækkelse i hele LM, hvis Gud i sin nåde bevarer og styrker kaldet til at nå børnene," siger han.

"Vi kan have tendens til at tro, at når Gud sender vækkelse, gør han det som et lyn fra en klar himmel, men mange gange har han gjort det ved, at der var nogle, der fik kald til trofast at forkynde for børn 10-15 år tidligere. Der var frø, der var blevet sået."

Forsoningen, formidling og fordybelse ligger ham på hjerte

Jakob Rahbek, der er valgmenighedspræst i Agerskov, er ny landsprædikant i LM

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Jeg er glad for at forkynde, og jeg kan godt lide at gøre Bibelen levende for andre."

Det fortæller Jakob Rahbek, der fra 1. oktober er ansat på 40 procent som prædikant i LM. Han tager over efter Søren Pedersen, der stoppede sidste år efter 41 år som rejseprædikant.

Den nyansatte prædikant bor med sin kone Benedikte

og parrets fire børn i Agerskov, hvor han er valgmenighedspræst. Hans nye arbejdsområde dækker dog alle LM's syv afdelinger.

Forsoningen fylder

Det er især forsoningen, der fylder i hans prædikener, forklarer han.

"Jeg vil gerne fortælle om Kristus på korset. Der er sjældent en prædiken, hvor jeg ikke peger på krucifikset i kirken."

Han er opmærksom på at prædike til folk, der ikke kender Bibelen godt. Som præst har han ofte kontakt med denne gruppe ved plejehjemsgudstjenester, konfirmandundervisning, og når folk kommer ind fra gaden til gudstjenesterne.

Tid til fordybelse

LM's generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen glæder sig over ansættelsen.

"En ansat forkynder har

arbejdstiden til at sætte sig ned og fordybe sig."

For dybelsen er velkendt for den nye prædikant, der som 21-årig afsatte et helt år til bøn og bibellæsning.

Antallet af yngre, frivillige prædikanter i LM har været lavt i nogle af LM's afdelinger i de senere år. Ansættelsen af en prædikant kan tolkes som en professionalisering af prædikant-tjenesten. Det er dog ikke hensigten, forklarer gene-

ralsekretæren:

"Vi vil gerne vise, at forkyndelsen er vigtig i LM, og hjælpe de steder, hvor de ikke har mange forkyndere."

Han mener også, at Jakob Rahbek, der er født i 1982, kan være en rollemodel for nye unge forkyndere.

Jakob Rahbek er opvokset i Græsted, hvor familien kom i LM's missionshus. Han har tidligere været ansat som forkynder i LM's frimenighed i Hvidovre.

Han har desuden været rejsesekretær for Dansk Bibel-Institut og ansat i det russiske studentearbejde.

CHRISTIAN HØJGAARD JENSEN ►► Luther kaldte Romerbrevet for "dagligt brød for sjælen" – den mad, der gav ham det evige liv

Martin Luther – bibeloversætter for bibellæsningens skyld

Luther ville gerne gøre Bibelens ord om frelse og evigt liv tilgængelig på sit eget sprog

AF CHRISTIAN HØJGAARD JENSEN

Vi kender Martin Luther som reformator, prædikant, munk og teolog. Færre er måske klar over, at Luther var en fremragende bibeloversætter. I løbet af 11 uger i 1522 oversatte Luther hele Det nye Testamente fra græsk til tysk, og resten af sit liv prioriterede han bibeloversættelse højt. I 1545 – året før hans død – blev hele Bibelen udgivet på tysk, den såkaldte Lutherbibel.

For Luther var bibeloversættelse ikke bare en hobby, men hjerteblod. Bibelen skulle gives til det tyske folk på deres modersmål. Og ikke nok med det. Luther forsynede sin bibeloversættelse med fodnoter, indledninger til hver bog (kaldet "fortaler") og fremhævede de vigtigste bibelvers i teksten.

Det reformatoriske gennembrud

Jeg tror, Luthers bibeloversættelse udspringer af hans egne oplevelser. Bibelen var for Luther blevet det mest dyrebare, for her fandt han livet. I slutningen af sit liv skrev Luther i sin fortale til sine samlede latinske værker (1545), at han tidligere hadede ordet "Guds retfærdighed" (Rom 1,16). Han beskriver, hvordan han som munk forsøgte at leve et fejlfrit liv i frygt for Gud, men at hans samvittighed aldrig faldt til ro, for han kunne ikke præstere den retfærdighed, som Gud krævede. Han skriver endda, at "Jeg elskede ikke, men hadede tværtimod den Gud, som var retfærdig og af den grund straffede syndere som mig."

Og så skriver han: "Endelig ved Guds barmhjertighed, mens jeg tænkte dag og nat, fik jeg øje for ordenes sammenhæng, nemlig denne: Guds retfærdighed åbenbares, som der står skrevet, i dette, at den, der er retfærdig af tro, skal leve."

Den er denne opdagelse, vi kalder Luthers "reformato-

Luther forsynede sin bibeloversættelse med fodnoter, indledninger til hver bog og fremhævede de vigtigste bibelvers i teksten.

riske gennembrud" – nemlig at Guds retfærdighed er den retfærdighed, Gud tilregner den ugudelige ved troen.

Kostbart dagligt brød for sjælen

Set i det lys er det ikke så underligt, at Luther i forbindelse med sin oversættelse af Det nye Testamente kaldte Romerbrevet for "dagligt brød for sjælen". Disse ord, som før anklagede ham og skræmte ham, var nu det dyrebareste for ham – den mad, der gav ham det evige liv.

Og det er et dagligt brød, man aldrig kan få nok af. Som Luther skriver, kan man ikke læse det for meget og for grundigt. Jo mere man læser, desto mere kostbart bliver det, og jo bedre smager det.

Her må man gerne være madglad.

"Men Bibelen er jo svær at forstå!"

Af den grund er det måske ikke så underligt, at Luther blev provokeret af det syn på Bibelen, som mange af hans samtidige havde. Det var nemlig den almindelige opfattelse, at Bibelen ikke bare kunne læses og forstås. I stedet mente man, at

der skulle lærde mennesker til at søge bag om tekstens ordlyd og ind til den sande betydning. I praksis betød det, at præsternes, biskoppernes og pavens udlægning kom til at stå som garanti for, at teksten blev forstået rigtigt.

I parentes bemærket kunne man overveje, om der hersker den samme opfattelse blandt kristne i dag? Nemlig den opfattelse, at det alligevel ikke kan nytte noget at læse i Bibelen, fordi den er for svær at forstå.

Luther var i hvert fald af

"Luther blev bibeloversætter, fordi Bibelens budskab skulle være tilgængeligt på det lokale sprog," siger Christian Højgaard Jensen, der er ph.d.-studerende på Dansk Bibel-Institut.

en helt anden opfattelse. Et citat fra *Den Trælbundne Vilje* (1525) lyder:

"Der er unægtelig mange dunkle, uudgrundelige enkeltsteder i Bibelen, det indrømmer jeg. Men det er ikke, fordi indholdet er alt for ubegribelig storladent; det er, fordi vi ikke kan gloserne og ordføjningslæren ordentligt! Men dertil vil jeg så også sige, at den kendsgerning ikke er til hinder for at skaffe sig kundskab om alle de ting, der står i Bibelen. For der kan umuligt gemme sig mere i Bibelen af endnu vældigere ophøjethed, efter at verdens allerstørste mysterium er blevet åbenbart: At Kristus er Guds søn, som blev menneske."

Hovedsagen i Bibelen er klar

Der er på den ene side ikke noget at sige til, at Luther var en ihærdig bibeloversætter, der knoklede for at forstå de svære hebraiske og græske formuleringer og oversætte dem til samtidens tyske sprog. Og at oversættelse siden Luther har fortsat det møjsommelige arbejde. For der er mange svære ting i Bibelen, og vi har konstant brug for

at arbejde for "føden". Det gælder også bibellæsere i al almindelighed, der må knokle med teksten for at forstå endnu mere af dyb-

den og bredden og højden af det fantastiske budskab.

På den anden side er hovedsagen i Bibelen fuldstændig klar: Gud selv blev menneske, døde for os og tilregner os syndernes forladelse og det evige liv ved troen alene. Her er mad nok til evigt liv, og vi får lov til at mæske os i evangellets fede retter.

Af den grund blev Luther bibeloversætter. Enhver skulle kunne spise den himmelske mad lavet på lokale råvarer.

Reformationen har stadig relevans

Selv om det i år er 500 år siden, reformationen rullede over Europa, er der stadig tanker, vi kan lære af i 2017. I anledning af Luther-året har Tro & Mission derfor bedt seks personer, der er eksperter på et eller flere Luther-emner, om at skrive en artikel hver til avisen.

Artiklerne fokuserer på udvalgte tanker fra reformationen, som er særligt aktuelle i LM i dag.

DET ALMINDELIGE PRÆSTEDØMME T&M NR. 13
Peter Olsen, ansat prædikant i LM

BIBELEN PÅ MODERSMÅLET T&M NR. 14
Christian Højgaard, ph.d.-studerende

KALD OG STAND T&M NR. 15
Jens Ole Christensen, sognepræst

GODE GERNINGER FOR NÆSTENS SKYLD T&M NR. 16
Asger Højlund, sognepræst

FORHOLDET TIL SYNDEN T&M NR. 17
Daniel Burgdorf, bibelskolelærer på LMH

SATAN OG HELVEDE T&M NR. 18
Johannes Krejberg Haahr, teolog og cand.it

ROAR STEFFENSEN ►► For mange i Peru er det at møde forkyndelsen af, at Kristus har gjort alt for os, virkelig som at komme ud af et fængsel af frygt

Peruanerne er styret af frygt og skyld

Det bliver til frihed og liv, når det går op for mennesker, at frelsen ikke afhænger af deres egne gerninger

AF ROAR STEFFENSEN

Jeg har flere gange været frustreret over, hvor svært det er for den bibelske og lutherske lære om retfærdiggørelsen af tro at slå rod i peruanerne. Nogle gange har jeg tænkt, at lutherdom bare ikke egner sig til peruanske forhold.

Når frustrationerne tager lidt af, kan jeg godt se, at det bibelske budskab om en stedfortrædende frelse, der af nåde giver os evigt liv, ikke passer nogen steder. For det strider mod den menneskelige natur, og evangeliet er det, som ikke er opstået i noget menneskes hjerte.

Når der tilmed er en 500 årig lang historie for lovsk blandings-kristendom i Peru, giver det nogle særlige udfordringer med at forkynde de lutherske kernesandheder dér. Samtidig er der også nogle fordele, for de lutherske kerneværdier bliver vigtige og relevante på anden måde, end de ofte er i Danmark, hvor de på grund af vores tradition og kendskab kan virke selvfølgelig.

Blandingsreligion

At være luthersk i Peru er at være en del af et meget, meget lille mindretal. For Peru har været katolsk siden de spanske conquistadorens erobring af Inkariget fra 1532 og frem.

Det vil sige, at den katolske kirke samtidig med erobringen var til stede og kristnede Peru – om nødvendigt med sværdet. Man fik bygget kirker og indsat præster, messerne blev læst, sakramenterne forvaltet, og kulturen blev forandret.

Men samtidig blev evangeliet og budskabet også forandret. For nok kan man med tvang og magt ændre menneskers ydre religiøse udtryk, men det er langt vanskeligere at ændre deres verdensbillede.

Det har ført til, at den katolske tro i Peru (og hele Latinamerika) er blandet med inkaernes oprindelige tro på ånder, Moder Jord, og så videre. Det giver sig udslag på mange forskellige

"Mange peruanere i den lutherske kirke kommer fra de fattige og marginaliserede grupper i samfundet, og de oplever ny værdighed i kirken," siger Roar Steffensen. Billedet er fra en gudstjeneste i Den lutherske kirke i Canchis i det sydøstlige Peru.

måder også i dag. Tilbedelse af Jomfru Maria-figurer, påkaldelse af ånder, ofringer til Moder Jord, deltagelse i fester med hedensk indhold eller i kirkelige begivenheder, hvor Maria og helgenbilleder fejres mere end Jesus betragtes alt sammen som en del af den "rette katolske tro".

Vokset op med frygt

Mange er vokset op med at lever i frygt, fordi man aldrig kan vide, om man har gjort nok og ofret nok for at tilfredsstille guddommen – om det så er Gud Fader i Himlen eller Moder Jord.

I en kultur uden samme sikkerhedsnet, som her i Danmark, frygter mange sygdom, uheld og ulykker og naturens luner, dårlig høst og så videre. Samtidig findes der en udbredt skæbnetro, som betyder, at peruanere ofte tror, at uheld, sygdom og ulykker sker på grund af egne fejl, fald og skyld. Så man lever med skyld og frygt for, at guddommen eller skæbnen skal straffe én for alle ens fejl og mangler.

Denne frygtkultur blev ikke udryddet med evangeliets komme og med kristningen af Peru, for generelt set

har den katolske kirke og dens præster ikke formået at bringe peruanerne det frigørende evangelium om frelsen af nåde alene ved tro på Kristus.

Det er denne kultur mange peruanere i den lutherske kirke kommer ud af. Og for mange er det at møde forkyndelsen, af at Kristus har gjort alt for os, virkelig som at komme ud af et fængsel af frygt.

Kristus alene

Ordet fra 1 Tim 2,5-6 er centralt for mange. Her står der, at der kun er én formidler mellem Gud og mennesker, nemlig mennesket Jesus Kristus, der gav sit liv som løsesum for mange.

At Jesus med sit offer har betalt vores løsesum betyder, at vi ikke skal ofre mere. Gud er tilfreds med Jesu offer. Og samtidig er det Jesus og kun Jesus (ikke helgener, Maria eller andre), der har betalt prisen for vores frelse, og derfor er han den eneste, vi skal tilbede.

Nåden sætter fri

Den lutherske grundsetning "Kristus alene" står altså helt centralt. Det samme gør "Nåden alene", fordi man der finder hvile i,

at frelsen ikke afhænger af ens egne gerninger og præstationer, eller af ens deltagelse i messer og fester og så videre, men at frelsen fås som en gave alene ved Guds store nåde.

Når det går op for mennesker, at nåde betyder, at Gud alene handler i sin godhed mod os, og at vores frelse ikke afhænger af os selv, så bliver det til frihed og liv.

Ny værdighed

I den katolske kirke betragtes præsten som mellemmand mellem Gud og mennesker og har derfor en særlig status. Den lutherske lære afskaffer ikke embedet, men flytter fokus fra præsterollen til menigheden.

At den enkelte kristne har lige så fri adgang til Gud som præsten, er ofte en ny tanke for mange peruanere, der får kontakt med de evangeliske og lutherske kirker. Og når kirken også lægger vægt på, at hver kristen har en nådegave og derfor kald til at tjene, oplever mange, at de både har værdighed og betydning i kirken.

Det er nyt for mange af de kristne, som ofte kommer fra de fattige og marginali-

serede grupper i det peruanske samfund.

Under pres

Mange oplever en åndelig frihed og en ny menneskelig værdighed ved at være med i en luthersk kirke. Men samtidig kommer de under et stort pres fra omgivelserne.

Det er svært for familien at acceptere, at deres børn eller søskende begynder at komme i det, som mange betragter som en sekt. Der er fester, ritualer og drikkeri, man ikke længere kan eller vil deltage i, og det fører til, at mange

"Der er brug for oplæring i den lutherske lære i Peru," siger projektmisionær Roar Steffensen. Fra 2002 til 2007 var han udsendt som missionær i landet.

beskyldes for at svigte slægten og traditionen – og nogle beskyldes endda for at være skyld i alle uheld og ulykker i familien. De unge oplever at være under et stort pres fra andre unge i forhold til livsstil, tro og værdier.

Oplæring og forbøn

Der er stadig brug for både oplæring i den lutherske lære og for forbøn for kirken i Peru.

Ud over den traditionelle kultur, som mange er rundet af, breder sekulariseringen sig også hastigt i samfundet og sætter de kristne under yderligere pres.

Kendskab og tillid til Skriften og en grundfæstet tro på Guds frelsende nåde er vigtig, for at den bibelske og lutherske tro kan blomstre i Peru. Der er et stort behov for, at de lutherske kerneværdier trænger ind i hjertet på mennesker og slår dybe rødder.

Den lutherske kirke i Peru

- Navn: Iglesia Evangélica Luterana – Perú (IEL-P)
- Dannet i 1995 som national kirke.
- IEL-P er et resultat af missionsarbejdet drevet af Norsk Luthersk Misjonssamband fra 1978 og med LM som partner siden 1988.
- I dag har kirken mellem 1.000 og 1.500 aktive medlemmer fordelt på godt 40 menigheder.
- Kirkens arbejde er koncentreret i den sydlige del af Peru, særligt i og omkring byerne Arequipa, Juliaca, Puno, Cusco og Tacna.

Støt LM's arbejde i Peru

Mærk gaven "Peru", og send den til:

Bankoverførsel: 2230-0726496390
MobilePay: 93 39 00 20

TEMA | ENGAGERING AF FRIVILLIGE

JENS C. SCHMIDT ►► Hvis jeg ikke kan være med i frivilligt arbejde, bliver livet tomt og meningsløst. Derfor vil jeg være aktiv, så længe Gud giver kræfter til det

Jeg kan ikke undvære det

Frivilligt arbejde er livet for Jens C. Schmidt, som oplever velsignelse ved at stille sig til rådighed for Gud

AF KAJA LAUTERBACH

Jens C. Schmidt fra Astrup i Vestjylland er 73 år og pensioneret fra arbejdsmarkedet for flere år siden. Men han er stadig aktiv, når det gælder frivilligt arbejde i LM-regi.

Han fik sin første konkrete opgave som frivillig i LM for 55 år siden, nemlig som juniorleder, da han var 17-18 år. Siden fulgte opgaver i LMU, som lejrleder og forkynder, i afdelingsstyrelse og Landsstyrelse, i LUMI Genbrug og i bestyrelsen for Virksund Kursuscenter og Dansk Bibel-Institut – ofte

For Jens C. Schmidt er det vigtigt at bede om Guds vejledning – både når man bliver spurgt om at gå ind i en opgave, og før man spørger andre.

"Det giver kræfter til opgaverne at stille sig til rådighed for Gud og lade ham komme til," siger Jens C. Schmidt.

flere opgaver samtidig.

Opgaverne har været vidt forskellige, men han har især syntes, at opgaver med at strukturere og organisere har været spændende.

"Jeg tænker ikke på, at der er gået 55 år. For mig er det livet, og jeg kunne slet ikke forestille mig andet," siger han.

"Hvis jeg ikke kan være med i frivilligt arbejde, tror jeg, at livet bliver tomt og meningsløst. Derfor vil jeg gerne blive ved med at være

aktiv, så længe Gud giver kræfter til det."

Meningsfuldt og godt

Jens C. Schmidt har aldrig selv meldt sig til opgaver. Han har heller aldrig sagt ja med det samme, når han blev spurgt om en opgave.

"Jeg har behov for betænkningstid og for tid til at bede Gud om vejledning i, om det er en opgave, jeg skal gå ind i," begrundet han.

"Men når han så erfarer, at der er behov, som han kan

være med til at udfylde, oplever han, at det bliver meningsfuldt og føles godt.

"Vi synger i en sang 'Hvad jeg ejer, har du givet, hver en evne, selve livet, dig det hele hører til! Helt fra mine unge dage har de ord været en hjælp for mig til at få prioriteret tid, evner og betroede midler," siger Jens C. Schmidt.

Når han er blevet opfordret af andre til at gå ind i en opgave, har han opfattet det som et kald fra menne-

sker, som Gud virkede igennem.

"Jesus har ordnet min sag over for Gud, og derfor er jeg sat fri til at virke," forklarer han og minder om, at Paulus formaner: 'Tjen hinanden i kærlighed'.

"Vi skal stille os til rådighed og lade Gud komme til gennem os – så kan vi gøre nytte. Det er der stor velsignelse i, og det giver kræfter til opgaverne."

En anden ting, der giver Jens C. Schmidt gejst og energi til at fortsætte som frivillig, er at give sig helt i tjenesten. Halvhjertet tjeneste trætter, har han erfaret.

"Man kan opleve kampe, nederlag og egen utilstrækkelighed, men man får også lov at opleve både fællesskab med andre og erfaring af, at Gud bærer med og viser vej," siger han.

Rigdom at tjene andre

Ligesom Jens C. Schmidt selv har bedt om vished, før han har sagt ja til en opgave, har han også altid prioriteret tid til bøn, før han har været med til at spørge andre om at gå ind i opgaver.

"Det er vigtigt at bede om vejledning til at finde de nådegaver, Gud har udru-

stet mennesker med. Og så skal man bede for dem, man spørger, om, at Gud vil bekræfte dem i kaldet. Det gælder for alle opgaver – både større og mindre," slår han fast.

Det har også altid været vigtigt for ham at definere den opgave, han spurgte til, konkret.

"Jeg tror, man skal være omhyggelig med at sætte en ramme om opgaverne. Det skaber tryghed, for ellers kan den, man spørger, let tænke: 'Hvad mon jeg bliver trukket ind i?'" siger han.

Når Jens C. Schmidt har spurgt om at gå ind i opgaver, har han fået meget få nej'er. Men han oplever, at mennesker er blevet mindre villige til at lade sig forpligte.

"Jeg tror, det skyldes, at man i vores tid har rigeligt af alt og derfor er mere selvoptagede og har svært ved at tjene andre. Vi kan let få den tanke, at vi vil være fri og undgå forpligtelse, men jeg tror, at det ofte gør livet fattigt og med mangel på indhold," siger han.

"Jeg er jeg bare så taknemmelig for, at jeg får lov at være med i arbejdet i Guds Rige. Det er en stor rigdom."

Vigtigt, at de frivillige føler sig anerkendt

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Skal man motivere frivillige, handler det først og fremmest om at anerkende dem for det, de laver. Ligesom i lønnet arbejde har folk, der har sagt ja til en frivillig tjeneste i kirken eller mis-

Det er vigtigt at få beskrevet opgaven, den frivillige skal gå ind i, mener Helene Pihi.

sionshuset, nemlig også brug for, at ledelsen lægger mærke til, hvad de gør.

Det siger Helene Hammer Pihi, der har arbejdet med at motivere frivillige i knap ti år. Først som ungdomskonsulent i LMU og siden 2012 som ansvarlig for de frivillige i Københavnerkirken. Siden 1. august har hun været frivilligkoordinator i Solrød kommune syd for København.

Handler om tid

Tid er en nøglerolle i arbejdet med at motivere og engagere de frivillige.

"Der skal være en, der har tid til at binde tingene sammen, spørge til, hvordan det går, lytte til frustrationer og plante nye ideer. Bare det at

vide, at der er en ansat eller en fast person fra bestyrelsen, som man kan henvende sig til, betyder meget," siger hun og fortæller, at hun i Københavnerkirken indførte, at man aldrig skulle finde sin egen afløser.

"Det med at ringe rundt for at finde en afløser, er noget der dræner," forklarer hun.

Hendes rolle var derfor at hjælpe de ansvarlige for de forskellige opgaver, når de skulle finde en afløser.

Fedt, at du er her

At der er en, der har tiden til at lytte til de frivillige, er en del af det at anerkende deres store indsats, mener hun.

Det kan eksempelvis være at holde en fest for de frivillige hvert år med god mad

for dermed at sige til de frivillige, at man sætter pris på dem. Det kan også være, at man nogle gange om året siger højt, hvor mange frivillige, der er i sving ved et møde eller i det hele taget.

"Det kan være at sige 'tak til jer der bidrog til, at det her kunne lade sig gøre'."

Det strukturerede skal gå hånd i hånd med det uformelle, siger hun og opfordrer bestyrelserne til jævnlige samtaler.

Hvad handler det om?

Men den første vigtige ting, en ledelse bør gøre for at motivere nye til at gå ind i en frivillig opgave, er at få beskrevet, hvad opgaverne går ud på, mener hun.

"Hvis nu Lotte kommer og siger, at hun gerne vil stoppe som ansvarlig for børnekirken, så bed hende beskrive, hvad hendes opgave er i fem-ti punkter."

På den måde ved folk, hvad de siger ja til, forklarer hun, og siger, at der er folk, der svarer nej til en opgave, fordi den er stor og uafgrænset. Andre kan sige nej, fordi de ikke helt ved, hvad opgaven indebærer.

"Jeg tror, det er en helt generel menneskelig ting, at vi er tilbageholdende med at sige ja til noget, vi ikke helt ved, hvad er. Det gælder også lønnede jobs."

En der har ansvar

Helene Hammer Pihi mener, at alle menigheder som mi-

nimum bør have en person i bestyrelsen, der har ansvar for de frivillige på samme måde, som de har en kasserer. Har man penge til en lille ansættelse, kan man også med fordel ansætte en person.

"Hvis en menighed begynder at overveje, om de skal ansætte, så tænker alle, at man skal have en præst. Hvorfor ikke tænke, at man skal have en, der kan drive det frivillige arbejde? For det er det, der driver det hele. Hvis alle de frivillige stopper, har vi ingenting."

Bare det at få sat emnet på dagsordenen ved et bestyrelsesmøde er en god start, så man får snakket om, hvordan man synes det går med de frivillige, mener hun.

TEMA

ELSE WIWE ►► Fordi der er så stort frivilligt engagement lokalt, kan jeg bruge min tid som ansat på at inspirere og sætte i gang

De frivillige er bare så vigtige

"Vi er afhængige af de frivillige og vil derfor gerne tage os godt af dem," siger Else Wiwe

AF KAJA LAUTERBACH

"Vores arbejde i LM bliver båret af frivillige. Uden dem kan vi ikke gøre, hvad vi gør."

Det siger Else Wiwe, der i 2012 blev ansat som tværkulturel konsulent i LM. Før det var hun i fire år konsulent i LM Kids. Dengang regnede hun sig frem til, at de frivillige klubmedarbejderes indsats svarede til 39 fuldtidsstillinger. Og så kom alle lejraktiviteterne endda oveni.

Hun vurderer, at billedet er det samme i det tværkulturelle arbejde.

"Fordi der er så stort frivilligt engagement lokalt, kan jeg kan bruge min tid som ansat på at inspirere og sætte i gang og støtte arbejdet, som de frivillige udfører."

Vi har brug for dig

Else Wiwe fortæller, at det er lidt forskelligt, hvordan de mange frivillige bliver engageret i det tværkulturelle arbejde.

"Somme tider sker det ved, at nogle bliver interesseret og ser, at de kan bidrage med noget, når jeg er ude til et møde og informere. Det sker også, at nogle lokalt har fået berøring med nogle nydanskere og så tager kontakt til os konsulenter og beder om hjælp til at få startet noget arbejde op," siger hun.

"Men langt oftest sker det ved, at vi henvender os personligt til en og siger: Vi har brug for dig!"

Når Else Wiwe ringer for at spørge en om at gå ind i en opgave, oplever hun ofte, at personen allerede selv har set behovet. Faktisk var

Else Wiwe glæder sig over det store frivillige engagement i det tværkulturelle arbejde – blandt andet på lejre, hvor medarbejderne kommer igen år efter år. Her taler hun med en af deltagerne på tværkulturel sommerlejr på Løgumkloster Efterskole i 2013.

En af de ting, konsulenterne gerne vil, er at give medarbejderne vigtig ballast i opgaven. Det gør de blandt andet gennem en årlig inspirationsdag, som det er gratis for frivillige medarbejdere at deltage i. Her gør de rigtig meget ud af at finde relevante og gode undervisere til at inspirere.

En del af at tage sig af medarbejderne er også at hjælpe dem til at få de opgaver, der præcist passer til dem.

"Det er vigtigt, at frivillige til hver en tid selv disponerer over tid, kræfter, liv og opgaver. Der kan ikke stilles forventninger og krav. De frivillige er ikke lønnede, men deres indsats meget værdsat," siger Else Wiwe.

Giv slip, overlad til Gud
Hun forklarer imidlertid, at der nogle gange kan være

brug for hjælp til at begrænse opgaverne, sådan at de frivillige medarbejdere ikke ødelægger sig selv.

"De mennesker, der kommer til Danmark, er i en meget sårbar situation. Det betyder, at man let kan komme til at involvere sig så meget, at det bliver for tungt at bære."

Else Wiwe fortæller, at hun meget ofte bruger sætningen: "Let go, let God!" Tanken bag er, at det er nødvendigt at lære at kunne give slip og overlade mennesker til Gud.

"Hvis man ikke giver slip, har man ikke frie hænder til at kunne hjælpe de næste, der kommer," siger hun.

En anden årsag til, at det kan være nødvendigt at hjælpe de frivillige til at sætte grænser, er, at de nogle gange kan have alt for store forventninger til sig selv.

"Man skal hverken tænke: Jeg burde også bruge mere tid sammen med ... eller føle sig forpligtet til at hjælpe med juridiske forhold," siger Else Wiwe.

"Sæt grænser med god samvittighed, og sig: Jeg vil gerne være din ven, men der er ansatte folk i kommunen og udlændingestyrelsen til at tage sig af din sag!"

"Som frivillig må du aldrig undervurdere betydningen af det, du gør," slår hun fast.

der en, der fortalte, at hendes henvendelse satte ord på et kald, vedkommende gik med, men endnu ikke havde erkendt.

"Når der sættes ord på behovet og tales om den formelle opgave, kan det opleves som et kald fra Gud. Vi får lov til at sætte ord på kaldet, og Gud udruster så den, han kalder," siger hun.

"Nogle af dem, som jeg får lov til at opfordre til at gå ind i det tværkulturelle arbejde, har gået og ventet på kaldet. Andre har ikke drømt om, at det var noget, de skulle gøre. Men alle oplever, at de er kommet ind i opgaver, hvor de gør

en kæmpe forskel for nogle mennesker."

Kun to kvalifikationer

Der er brug for alle typer medarbejdere i LM's tværkulturelle arbejde, forklarer Else Wiwe og understreger, at der kun er to kvalifikationer, som er vigtige: Man skal bare være autentisk kristen og have lyst til at være sammen med mennesker.

Der er rigtig mange praktiske opgaver, der skal løses, og så er der hele tiden brug for venskabskontakter, fordi nydanske familier har brug for kontakt til en dansk familie.

"Når vi udvælger dem, vi henvender os til, ser vi på mange praktiske ting som for eksempel børn, geografi og interesser," siger den tværkulturelle konsulent og tilføjer:

"En meget vigtig del af den frivillige medarbejderskare er dem, der bruger tid på forbønnens tjeneste."

Tage sig af de frivillige

Netop fordi det tværkulturelle arbejde er afhængigt af de mange frivillige medarbejdere, vil Else Wiwe rigtig gerne tage sig godt af dem, så de mærker, at de er værdifulde.

"Det har vi heldigvis vores landleddelses opbakning til."

Hvad sparer LM på frivilligt arbejde?

Hvis man *antager*, at der er 8.000 LM'ere, der i gennemsnit arbejder frivilligt en time om ugen i 45 uger om året, og de skulle have haft en timeløn på 150 kroner i timen, ville det betyde en *årlig udgift på 54 millioner kroner* – oven i de mange penge, der allerede bliver samlet ind.

Hvem er der brug for?

For at en organisation som LM kan køre, er der mange opgaver, der skal løses. Her er en ufuldstændig liste

- Mødeledere
- Prædikanter
- Evangelister
- Musikere
- Forsangere
- Kaffebrugere

- Chauffører til kørselsordning
- Ledere i børne-, junior og teenklubben
- Medhjælpere i børne-, junior og teenklubben

- Bogsælgere
- Pedeller
- Lejrledere
- Køkkenfolk på lejre
- Folk til vedligehold af lejre og missionshuse

- Kasserere
- Personale i genbrugsbutik
- Chauffører til genbrug
- Medarbejdere i LUMI
- Genbrug til at sortere og reparere varer

- Ledere i åbne bibelstudiegrupper
- Køkkenfolk til kristendomskurser
- Folk til rengøring
- Venskabsfamilier

- Sprog- og lektiehjælpere
- Besøgsvenner
- Havemænd ved missionshuset
- Kontaktfamilier til LMU'erne

TEMA

CLAUS KRISTENSEN ►► For mig er der ingen tvivl om, at den frivillige, som tjener med sine nådegaver, generelt vil være mere udholdende end den, som tjener i egen kraft

Frivilligheden er under forandring

En frivillig opgave kan være vej til større identifikation med organisationen

AF CLAUD CHRISTENSEN
TVÆRKULTUREL KONSULENT
CK@DLM.DK

LM er i høj grad bygget på frivillige kræfter. Måske i så høj grad, at det bliver taget for givet, at folk gør en frivillig indsats.

Der er forskellige årsager til, at mennesker engagerer sig i frivilligt arbejde, og når det handler om at rekruttere nye og fastholde dem, som er i gang, kan det have betydning at se på deres motivation.

En af udfordringerne er, at kernefrivilligheden er under forandring. Flere identificerer sig ikke i så høj grad med LM som organisation, som med den lokale forsamling. Det kan betyde, at hvis der opstår en situation, hvor de ikke længere kan identificere sig med forhold i det lokale arbejde, som har afgørende betydning for dem, er skridtet til at forlade fællesskabet ikke så stort.

Samtidig er for eksempel den geografiske tilknytning udfordret, fordi man er klar til at bruge tid på transport, hvis man bedre kan identificere sig med en forsamling, som ligger længere væk.

Ikke længere ensartet

En væsentlig faktor er, at LM ikke er så ensartet som tidligere.

Frimenigheder og forskellige valg for eksempel omkring mødeform har haft indflydelse på denne udvikling, og det er svært at forestille sig, at man kan genskabe ensartethed på disse områder og dermed en fælles identifikation, som er uafhængig af lokale forhold.

De lokale ledelser og forsamlinger må indse, at de valg, de foretager – eller undlader at foretage – har fået større betydning for medlemmernes tilhørsforhold.

På den positive side kan det være et udtryk for eller være med til at udvikle et mere bevidst lægfolk. Det stiller også dog større krav

Ikke mindst i forbindelse med LUMI Genbrug har LM fået større kontakt med frivillige, som ikke identificerer sig med LM.

til de lokale ledelser, bevidsthed omkring de valg, de foretager, og accept af de konsekvenser, valgene kan få, også når det gælder medlemmernes frivillige engagement og tilhørsforhold.

Samtidig må de enkelte medlemmer overveje, hvad der har indflydelse på deres tilhørsforhold og engagement.

Vi kan ikke sige os fri for, at vi bliver påvirket af individualisme og følelsesbetingsede valg, som præger

Nogle udfører en opgave, fordi de kan se, hvad den betyder for helheden. For andre er selve opgaven meningsfuld og spændende, og andre igen fokuserer på det fællesskab, der er omkring udførelsen

Claus Kristensen

samfundet.

Et væsentligt spørgsmål er, om man forventer, at andre skaber den menighed, som man ønsker sig, eller selv gør en indsats for at skabe en sund menighed uden at stille ultimative krav om, at alt skal indrettes efter ens egne ønsker.

Kortere tidsperiode

En anden udfordring, når det gælder kernefrivillige, er, at den tid, man bliver i en opgave, er nedadgående.

Det er ikke nødvendigvis negativt, for det kan være godt med ny inspiration og nye kræfter, men det stiller større krav til rekruttering, end når de frivillige varetager samme opgave i en menneskealder. Det indebærer også større sandsynlighed for, at der i perioder er personer, som varetager centrale opgaver, fordi "der jo ikke lige var andre til at gøre det".

Det kan være problematisk både for personen selv og for organisationen. Den, som ikke har resurser, evner og nådegaver til at varetage for eksempel en ledelsespost, kan ende med at brænde ud, så både vedkommende, mennesker omkring ved-

kommende og det samlede arbejde lider under det.

Nogle gange må man have mod til at nedlægge arbejdsgræne, og hvis det drejer sig om helt nødvendige opgaver, må man være indstillet på at tænke nyt omkring fordeling og uddelegering.

Nådegaver i brug

Når det drejer sig om engagering af frivillige i kristen sammenhæng, må det være helt naturligt at tænke nådegaverne ind.

Det kan virke grænseoverskridende at tale om egne nådegaver eller spørge ind til andres, men Paulus tager for givet, at kristne har nådegaver, og at de kommer til udfoldelse i menigheden.

For mig er der heller ingen tvivl om, at den frivillige, som tjener med sine nådegaver, generelt vil være mere udholdende end den, som tjener i egen kraft.

Det betyder, at den enkelte må være mere opmærksom og nysgerrig på egne nådegaver, og at den lokale ledelse må hjælpe og udfordre til det, for at nådegaverne kan komme til udfoldelse blandt de frivillige.

Samtidig er det vigtigt, at nådegaverne ikke bliver en undskyldning, som betyder, at man ikke engagerer sig i nogle af de mange opgaver, som skal udføres, for at en kristen forsamling kan fungere og være til velsignelse for medlemmerne og lokalområdet.

Loyale frivillige

Loyale frivillige er helt afgørende for, at en kreds eller frimenighed fungerer, men de bliver, desværre, mest bemærket, når de ikke er der, eller noget går galt. Når lyden ikke fungerer, når kaffen ikke er klar og så videre.

En af de store udfordringer ved rekruttering af de loyale er, at deres begrundelse og motivation for at udføre en opgave kan være meget forskellig, og det argument, som gør hele forskellen for den ene, har ingen betydning for den anden.

Nogle udfører opgaven, fordi de kan se, hvad den betyder for helheden. For andre er selve opgaven meningsfuld og spændende, og andre igen fokuserer på det fællesskab, der er omkring udførelsen.

Når man skal rekruttere, vil det derfor være en stor

fordel at vide noget om folks baggrund, interesser og behov, både for at finde den rette opgave og for at præsentere den sådan, at de får lyst til at gå ind i den.

Mange opgaver, som varetages af denne gruppe, kræver ikke nødvendigvis en høj grad af identifikation med organisationen, men det kan være en vej til større engagement hos nogle, som har en løs eller perifer tilknytning.

Hvordan formidle krav?

Tidligere har der ikke været mange frivillige i LM, som ikke var tilknyttet organisationen, men ikke mindst i forbindelse med LUMI Genbrug har man fået større kontakt med og brug for frivillige, som ikke nødvendigvis identificerer sig med LM.

Der vil være forskellige grunde til, at folk engagerer sig, men typisk er det fællesskabet med de andre i butikken, selve arbejdet og det, at ting bliver genbrugt i stedet for at blive smidt ud samt formålet med pengene, som kommer ind i butikken.

Rekruttering af denne type frivillige kan foregå i det personlige netværk blandt dem, som allerede er frivillige, blandt kunderne i genbrugsbutikken og via frivilligjob.dk eller tilsvarende.

En af de faktorer, som man må tage stilling til, når det gælder denne gruppe af frivillige, er, i hvilken grad opgaverne kræver, at de identificerer sig med organisationen og dens værdier, og hvordan man formidler de forventninger og krav, man har til dem.

Nogle er allerede aktive i genbrugsbutikker og sociale aktiviteter i det tværkulturelle arbejde, men kan de også hjælpe til i en børneklub, være lejrledere eller spille i lovsangsbandet?

Der vil være mulighed for at få kontakt til og vidne for mennesker, som ikke ellers har en personlig relation til kristne, men kræver vi, at de skal leve efter Bibelens etiske formaning, eller kan vi acceptere, at der er forskel på deres livsførelse og det, vi forventer af dem, der bekender sig som kristne?

KIRKE ▶

HENRIK HADBERG ▶▶ De færreste tror jo, at missionshuset er med i denne flyer, og mange har derfor været vrede over, at muslimerne kan tillade sig dette

Islamiske budskaber i missionshus-flyer

Muslimsk bevægelse blev fejlagtigt knyttet sammen med Norsk LM

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

En flyer med islamisk budskab, der er omdelt i store dele af Norge og henviser til missionshuset i Kristiansand, har vakt undren i Norsk Luthersk Misjons-sambands bagland.

Flyeren, der indeholder vers fra både Det gamle og Det nye testamente og Koranen, henviser til Kristiansand Misjonshus for yderligere kontakt.

Derfor har NLM's forsamling i byen, der går under navnet Misjonshuset i Kristiansand, været nødt til at præcisere på deres hjemmeside, at de ikke har noget at gøre med flyeren.

Reagerer med vrede

"De færreste tror jo, at missionshuset er med i denne flyer, og mange har derfor været vrede over, at muslimerne kan tillade sig at gøre dette," fortæller Henrik Hadberg, der er forsamlingsleder i byen til NLM's hjemmeside.

"Mange, der har studeret i Kristiansand, har haft deres gang i missionshuset, og undrer sig derfor over, hvad der er sket med os. De fleste har forstået det, når jeg har forklaret det," siger han og afviser, at forsamlingen har noget med flyeren at gøre.

Henrik Hadberg med den muslimske flyer foran Misjonshuset i Kristiansand.

gen har noget med flyeren at gøre.

Navnesammenfald

Flyeren er lavet af Ahmadiyya Muslimsk Trossamfund i byen. Da trossamfundet ikke har en indviet moske kalder de deres forsamlings-

steder for missionshuse. Det har de gjort i flere år, forklarer Yasir Atiq Ahmad Fawzi, der er imam i det muslimske missionshus i byen.

"Vi troede, folk ville reagere på budskabet i flyeren, men ikke at ordet missionshuset skulle opfattes forkert. Ordet

er et så kendt begreb i vores egen menighed, at vi ikke tænkte på det," indrømmer han. Han forklarer, at han også har fået mange opkald. De fleste fra folk, der har været vrede, fordi de tror, at NLM står inde for budskabet, forklarer han.

Forslag kan lukke adventist-friskole

Friskoler hvor mere end hver anden elev har udenlandsk baggrund, skal ikke have statstilskud. Det mener Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen. Ønsket er at lukke de muslimske friskoler, udtalte hun til avisen *BT*.

Træder forslaget i kraft, vil det dog også ramme andre friskoler, fortæller *Kristeligt Dagblad*. En af dem er den 94 år gamle Svanevej Privatskole på Nørrebro i København. Skolen er grundlagt af adventisterne, og kun 47 procent af eleverne har Danmark som herkomstland ifølge en opgørelse fra Undervisningsministeriet.

Forslaget bekymrer daglig leder for Foreningen af Kristne Friskoler Hans Jørgen Hansen. Til *Tro & Mission* siger han, at forslaget for ham at se er et brud på Grundloven.

Han bakkes op af formanden for Dansk Friskoleforening Peter Bendix Pedersen, der til *TV2* fortæller, at det er et opgør med noget grundlæggende demokratisk, hvis forældre ikke selv kan vælge skole til deres børn.

Socialdemokratiets Dan Jørgensen afviser, at forslaget skulle være diskriminerende. Det er i stedet en forskelsbehandling for at sikre en god integration, fortæller han til *Kristeligt Dagblad*. *nlm*

Kristen friskole i Stockholm angrebet med sten

Hvad der skulle have været en god skolestart på Sveriges ældste kristne friskole, Stefanskolan i det nordlige Stockholm, viste sig at blive et større oprydningsarbejde. 15 vinduer var knust af omkring 40 sten, og skolen har politianmeldt hærværket. Det fortæller skoleleder Timoteus Lind til den svenske avis *Dagen*.

"Vi har en højlydt alarm, og det, som er graverende, er, at de blev ved med at kaste sten, selv om den lød. Havde det været drengestreg, havde man kastet en sten og løbet sin vej. Dette er ganske omfattende vandalsme," udtaler han.

Han mener, de kristne friskoler i Sverige er udsat for et særligt had og bør beskyttes af politiet ligesom jødiske skoler i hovedstaden.

Tidligere er skolens mure blevet overtegnet med graffiti, der støtter Islamisk Stat, forklarer skolelederen, der især mener, at vandalsmen tager hårdt på de af skolens elever, der er flygtninge fra Syrien.

Daglig leder af Foreningen af Kristne Friskoler, Hans Jørgen Hansen, kender ikke noget til, at danske skoler skulle have været udsat for en lignende behandling. *nlm*

Ingen ar selv om halsen blev skåret over

Var der engle på vagt, da en mand med mentale problemer overfaldt en kvinde til et ungdomsmøde i Indre Mission i Aarhus den 18. august 2015? Det mener den unge kvinde, der af *Indre Missions Tidende* kun identificeres ved sit fornavn Anette. Overfaldsmanden havde været nærgående over for hende før overfaldet, der skete, mens Anette og de øvrige kvinder sad til bibelstudie på missionshusets 1. sal.

Anette fik 11 knivstik af overfaldsmanden, og de øvrige kvinder er sikre på, de så hende få halsen skåret over. Da ambulancen kom, var den værste skade på hendes fod. Der var ingen sår på halsen. Den unge kvinde har dog et ar bag begge ører.

Hvordan Anette kom ned ad trappen, er også uforståeligt. "De andre har fortalt mig, at jeg gik ned ad trappen med armene oppe, som om jeg holdt to personer om nakken. Jeg er helt sikker på, at det har været engle."

Hun ser desuden også Guds forsyn i, at en gravid kvinde og et par med et mindre barn var forhindret i at komme den aften overfaldet skete. *nlm*

Vil kæmpe for ret til at tænke

En ny forening til fordel for åndsfrihed skal kæmpe for retten til at tænke, tro og mene, hvad man vil i Danmark. Med repræsentanter fra et bredt bagland, der inkluderer både muslimer, jøder, grundtvigianere, humanister og missionske kristne, er initiativgruppen ikke enige på en lang række punkter. De er dog enige om at ville fremme retten til, at folk må sige, hvad de vil.

"Vi vil gerne fremme retten til, at andre må mene noget andet end én selv, vel at mærke også når deres hold-

ninger er potentielt farlige," fortæller Ingrid Ank, der er leder af Grundtvig-Akademiet til *Kristeligt Dagblad*.

Initiativgruppen har indbudt alle interesserede til at deltage i et forberedende møde den 18. september i København. Her skal foreningens formål og grundlag drøftes, inden det bliver endeligt vedtaget, om der skal stiftes en ny forening, hedder det i invitationen.

Ret til at missionere

Højrefløjten af dansk kirke-lliv er stærkt repræsenteret

i gruppen og tæller blandt andet Michael Agerbo Mørch fra LM's frimenighed Nordvestkirken i København. Han er en af de oprindelige initiativtagere til gruppen.

"For mig er det afgørende at mennesket er sat fri til at tro og tænke, hvad det vil," siger han som forklaring. Derfor skal man sikre en grundlæggende frihed, så rettigheden til at tænke og tro ikke afhænger af, hvem der sidder på magten.

Han uddyber, at ligesom han ønsker, at kristne skal

have muligheden for at missionere i muslimske lande, så skal muslimer have lov til at bygge moskeer og missionere i Danmark.

Også Carsten Hjorth Pedersen, der er leder af Kristen Pædagogisk Institut og kommer i LM i Ullerød, er en del af initiativtagergruppen. Han mener, kristne udsættes for pres i Danmark. Blandt andet derfor skal de kæmpe for egne og andres rettigheder.

"Åndsfrihed er, at man skal have lov til at være anderledes end flertallet." *nlm*

NOMADEEVANGELIST OG UNDERVISER I TANZANIA

LM søger en missionær, som via evangelisations-ture og undervisning på bibelskolen i Ilambilole ved Iringa vil arbejde på at nå længere ud med evangeliet blandt nomader. Stillingen ønskes besat hurtigst muligt. Læs mere på dlm.dk/job/misssionaer

Vil du vide mere?

Kontakt missionskonsulent Christian Lund Peder-sen på tlf 48 20 76 73 / clp@dlm.dk

Leder søges til Midtjyllands kristne Børnehave

Nu har du mulighed for at søge en spændende lederstilling som afdelings- og pædagogisk leder af Midtjyllands kristne Friskoles pædagogafdeling.

Efter knap et år er vores nuværende dygtige afdelingsleder allerede head-huntet tilbage til sit gamle arbejdsområde.

Du vil i det daglige få ansvaret for vores vuggestue med 25 børn, børnehave med 70 børn, SFO med 155 børn, fritidstilbud for 4. klasse med ca. 20 børn og hvert forår førskolegruppe med ca. 44 børn.

Du kommer til at indgå i et tæt samarbejde med pædagogafdelingens viceleder, som bl.a.pt. har ansvar for vagtplaner og vikardækning. Derudover kommer du til at indgå i skolens ledelsesteam, som består af yderligere to afdelingsledere og en skoleleder. Sidstnævnte bliver din nærmeste leder.

Skolens administration står for økonomistyring, lønudbetalinger, ajourføring af ventelister m.m.

Du skal kunne se samarbejdsmuligheder i pædagogafdelings tilknytning til skolen, bl.a. i overgangen til førskolegruppe og skole.

Dine ledelsesopgaver vil bl.a. være

- Nærmeste leder for personalet i pædagogafdelingen, som har ca. 30 ansatte.
- I samarbejde med personalet at planlægge og udvikle pædagogafdelingen
- Ansvar for afdelingens pædagogiske profil, læreplaner m.m.
- Kontakt til PPR, planlægning af støttefunktioner, forældrekontakt, forældreinformationer m.m.
- Ansættelse af nyt personale i tæt samarbejde med skolelederen, som formelt har det øverste personaleansvar i forhold til bestyrelsen.

Pædagogafdelingen befinder sig i en nyrenoveret fløj. I løbet af efteråret bliver legepladsen også helt nyindrettet.

Vi lægger vægt på følgende egenskaber:

Tillidsskabende – inspirator – vild med børn – åben og udadvendt – personaleledelse – struktureret – god til forældrekontakt – erfaring med dag-institutionsområdet – kommunikative og pædagogiske kompetencer – bekendt med lovkrav m.m.

Desuden forventer vi at du har en lederuddannelse eller er villig til at uddanne dig.

Ansættelse efter overenskomst mellem Frie Grundskoler og BUPL.

Ansøgeren må være i overensstemmelse med skolens kristne holdning og aktivt arbejde for denne.

Oplysninger og ansøgning til skoleleder Thorkild Bjerregaard senest 15.9.2017. (Tlf. 24 45 61 97)

Midtjyllands kristne Friskole
Brændgårdvej 4, 7400 Herning,
TB@mkf.dk. – www.mkf.dk.

Der går 507 elever på skolen i 0.-10. kl. – tosporet afdelingsopdelt skole – ca. 80 ansatte - gode lokaleforhold – mange nye lokaler på skolen - ny legeplads på vej.

Virksund Kursuscenter søger ny bestyrer

Vi søger dig, der vil "gå foran" i den daglige drift af Virksundcentret, og dermed sikre:

- at stedet opleves som et seriøst lejr- & kursuscenter
- at gæster på Virksund føler sig godt tilpas.
- at "Team Virksund" dvs. ansatte og frivillige, trives med deres forskelligartede opgaver

Ansøg via www.virksund.dk/kontakt

Jakobs Blomsterforum

Farvervej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Frederiksborg Apotek

Slotsgade 26, 3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00
apoteker Troels Ingemann
www.frederiksborg-apotek.dk

Apoteket har døgnvagt

30. sept. - 7. okt.

Oplev Spaniens sydligste provins

Tag med på eventyr til Andalusien! Se arabiske pladser fra middelalderen, tag på udflugt til smukke drypstenshuler og oplev hyggelige Malaga.

Rejseledere: Jane og Palle Kure, Aakirkeby

Rejsen bliver gennemført, forhør om pladser.

Læs mere på www.felixrejser.dk/andalusien eller ring på 7592 2022

Følg LM på Facebook
facebook.com/dlmdk

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00
Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

penta byg als

HOVED- OG
TOTALENTREPRISER
PENTABYG.DK

SOLGÅRDEN HAR FÅET EN NY HAL – DET SKAL FEJRES...

Alle er velkommen til "Åbent Hus" på Efterskolen Solgården, Vardevej 68 i Tarm.

Fredag den 8. september kl. 15.00

Besøg af DM-sølvvinderne fra Skjern Håndbold & gratis helstegt pattegris

Se det spændende program på www.solgaarden.dk

Solgården

- Forvandlende fællesskab

KONFIRMANDKURSUS

FIRE SKOLER – ÉT KONCEPT:
LØGUMKLØSTER EFTERSKOLE • DJURSLANDS EFTERSKOLE
SÆDDING EFTERSKOLE • GREJSDALENS EFTERSKOLE

1.-14. JULI 2018

TILMELDING ÅBNER 2. OKTOBER KL. 15 PÅ KONFIRMANDKURSUS.DK

HANNE SODE-LARSEN ►► Hvordan lever jeg mit liv?
Er det hele facade, for at andre skal tro godt om mig,
eller prøver jeg at leve hver dag til Guds ære?

Roman om menneskers kamp for overlevelse

BOGANMELDELSE
AF HANNE SODE-LARSEN
SOCIAL- OG SUNDHEDS-
ASSISTENT

Lynn Austin:
I det skjulte
Lohse 2017

384 sider – 299,95 kroner

Denne letlæste roman foregår i USA under den økonomiske depression i 1930'erne. Den fortæller om en kvindes, Eliza Rose Wyatt, liv og kamp for hendes og hendes børns overlevelse og giver tilbageblik på hendes barndom og ungdom.

Bogen handler om menneskers kamp for overlevelse og viser, hvordan deres kampe både er formet rigtig meget af de ting i livet, som de har mødt gennem andre mennesker, og af den fortid, som de måske ønsker at beholde i det skjulte.

Gennem indskudte fortællinger bliver vi også indviet i en række andre menneskers

liv: Elizas svigerforældre, deres tre sønner, tante Betty og den fremmede mand Gabe, der hårdt såret kommer til frugtplantagen.

Alle disse menneskers livshistorier er vævet ind i hinanden som et tykt, tungt tæppe af ensomhed, frygt, magt, griskhed, hensynsløshed, falskhed, løgne, snyd, svigt og bedrag – oftest for egen vindings skyld.

Et citat fra romanen viser, hvordan den facade, de viser udadtil, og det liv, de lever derhjemme – i det skjulte – ikke passer sammen.

”Det er hjertet, det kommer an på, ikke hvordan folk ser ud udenpå. Nogle af verdens smukkeste mennesker har hjerner, der stinker værre end elefantlor.”

En person skiller sig dog ud: tante Betty. Trods modgang, sorg, smerte, frygt og ydmygelser lever hun sit liv i tillid til Gud og viser vejen til Gud på sin stille, kærlige, ærlige, arbejdsomme og omsorgsfulde måde. Hun har Gud med i alt, hvilket langsomt smitter af på hendes omgivelser.

des omgivelser.

Bogen har givet mig stof til eftertanke. Hvordan lever jeg mit liv – på mit arbejde, i min familie, i min menighed, blandt mine venner? Er det hele facade, for at andre

skal tro godt om mig, eller prøver jeg at leve hver dag til Guds ære? Møder jeg mine medmennesker, som Jesus ville have mødt dem – i tro og tillid til, at Jesus går med mig, og at han har al magt?

LEDER ►

Tjans eller tjeneste?

Det er vel evangeliet, der skal inspirere til frivillighed først og fremmest? Det er vel ordet om, at Jesus har taget Guds vrede over vores synd og gjort os til Guds børn, der skal føde en længsel efter tjenesten for Gud og næsten i os?

DERFOR ER DET vel nærliggende i en tid, hvor det i hvert fald nogle steder i LM ser ud til, at frivilligheden er for nedadgående, at spørge, om det er evangeliet, der mangler?

Er det forkyndelsen, der ikke kalder os ind i tjeneste for Guds riges fremme og for hinanden? Eller er kaldet ikke forankret i det, som Gud har gjort i Jesu død på korset, men snarere i vores egen lille styrke?

Eller er vi blot ordets hørere, men ikke dets gøre, så evangeliet ikke får lov at slå rod i os og forplante sig helt ud i hænder og fødder?

Spørgsmålene er umulige at svare på, men hver af os må personligt overveje, hvordan det står til med os.

DER FINDES SANDSYNLIGVIS også langt mere jordnære forklaringer på, at det kan være svært at finde frivillige. Fællesskabsfølelsen på tværs af LM er udfordret. Det er en udfordring for de frivillige opgaver, der ligger på afdelings- eller landsniveau. Folk bliver kortere tid i opgaverne, hvilket betyder, at bestyrelserne oftere skal ud og rekruttere nye. Og færre føler sig forpligtet til at gøre en indsats, hvis de ikke brænder for en given tjeneste.

Det er ikke nødvendigvis et billede, der kan genkendes i hele landet eller af alle generationer, men det betyder ikke, at det ikke er et fælles problem.

EN AF LØSNINGERNE har for nogle været at gøre brug af en anden resurse, som vi til gengæld har mere af her i 2017: penge. Det kan være en god løsning at ansætte folk i de forsamlinger, hvor man har en størrelse, der gør det svært for den frivillige ledelse at bevare overblikket. Men det duer ikke, hvis vi betaler os fra alting, og frivilligheden forsvinder helt.

Vi har nemlig ikke bare frivillige i sving i LM, fordi der er opgaver, der skal løses. I hvert fald ikke opgaver forstået som trælse tjanser, der skal overstås. Alle de forskellige aktiviteter i LM er en tjeneste for Gud og næsten. De er direkte eller indirekte med til at bevare troende og kalde nye ind i troen.

Derfor må hver enkelt læser af denne leder overveje, om der ikke var en tjeneste i den lokale menighed, på afdelingsniveau eller på landsplan, som netop du kunne udfylde.

Nicklas Lautrup-Meiner
ansv. redaktør

Håber, der kommer en fortsættelse på spændende roman for børn

BOGANMELDELSE
AF KARI BREDTOFT
LÆRER

Anette Broberg Knudsen:
I skyggen af pesten
Lohse 2017

200 sider – 149,95 kroner

Bogen er en historisk roman til juniorer og handler om drengen Laurs, der mister alt på grund af pesten i midaldderen. Alle er døde eller er flygtet fra landsbyen, men han hører en kirkeklokke ringe i det fjerne, og da han drager af sted for at finde liv, møder han pigen Ragna. De to børn opbygger et venskab og kæmper for li-

vet, hvor der hele tiden sker nye uforudsete og spændende ting. Børnene bliver pludselig voldsomt uvenner, og man følger deres tanker og den hårde vej mod både overlevelse og tilgivelse.

Romanen er velskrevet og troværdig med et levende

sprog. Den er nervepirrende, vanvittig barsk og svær at lægge fra sig. Forfatteren har gjort et grundigt forarbejde og kender sit stof. Grafikken og skrifttypen er tydelig og nem at læse. Der vil være børn i 2. klasse, som kan læse bogen, men indholdsmæssigt passer den bedst fra 10-13 år, som forlaget også anbefaler.

Der er kun to ting, som ærgrer mig. Det første er, at ordlisten står bagerst i bogen og ikke med fodnoter undervejs. Jeg opdagede den først, da jeg havde læst bogen, og det er nok de færreste børn, der ved, hvad priorinde, bryde eller vætte betyder. Den anden ting er slutningen. Vi følger børnenes vej frem mod tilgivelse

og venskab igen, men vi ved ikke med sikkerhed, om de mødes. Der er masser af tegn på, at det lykkes, hvis man læser mellem linjerne, men det er ikke alle børn, der kan det. Omvendt er der basis for at skrive en toer, så man kan jo håbe, at der kommer en till!

På trods af mit dilemma omkring afslutningen kan jeg bestemt anbefale bogen. Det er virkelig godt, at der findes en kristen dansk forfatter, som i den grad har sproget i sin magt og forstår at lege med det. Bare rolig, jeg kender ikke forfatteren, men køb bogen, hvis du har et barn inden for målgruppen. Så kommer der måske mere litteratur af samme kaliber.

tro &
mission
inspiration | nærvær | holdning

LÆS PÅ DLM.DK ►

Flyttehjælp fra RandersKirken

Rakel og Simon Kofoed Pedersen er flyttet til Randers, Unge fra LM's frimenighed RandersKirken hjalp dem med at flytte ind og føle sig hjemme i byen.

dlm.dk/nyt

Yes, nu har jeg min egen bibel

På sommerens lejre rundt i landet har LMBU tilbudt gratis bibler til børn og juniorer, der ikke havde en i forvejen. Dem var der stor efterspørgsel efter.

dlm.dk/nyt

Gud, din nåde er ...

16/08/2017 | CAROLINE SLOT PEDERSEN, VOLONTØR I CAMBODJA

Endelig fremme i Phnom Penh, Cambodja! Vi ankom alle fire volontører onsdag aften den 9/8 og blev modtaget i lufthavnen af vores søde teamleder, Lisbeth. Rejsen gik rigtig godt, og vi har det godt! Her er så spændende, og khmererne er venlige udover det sædvanlige! Det er meget inspirerende at se, hvordan khmererne møder deres medmennesker med venlighed frem for mistænkelighed, når man tænker tilbage på Cambodias grimme fortid ...

dlm.dk/blog

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

POST
 DANMARK
 ID-nr: 42591
 Sorteret Magasinpost
Udbringtes senest
fredag d. 25. august 2017

tro & mission
 Inspiration | nærvær | holdning
14 | 25. AUGUST 2017
 ARGANG 117

► Jeg er glad for at forkynde, og jeg kan godt lide at gøre Bibelen levende for andre – og jeg vil gerne fortælle om Jesus på korset

Jakob Rathæk

..... 3

FOTO: ARNE PUGGAARD

TEMA

Frivillige:
 "Vores arbejde i LM bliver båret af frivillige. Uden dem kan vi ikke gøre, hvad vi gør," siger tværkulturel konsulent Else Wiwe.
 Utallige LM'ere er i gang i frivilligt arbejde. Det er en styrke – både økonomisk og menneskeligt

..... 6-8

Kristian Larsen er LM Kids-konsulent. Han vil gerne lave sjov, men intet slår at forkynde Guds nåde for børnene

..... 3

Ingeborg og Svend Bernhard er rejst til Tanzania som volontører. selv om de begge er over 75 år

..... 2

Der er brug for oplæring i den Lutherske lære i Peru – både på præsteseminarieret SE-TELA og i kirkerne

..... 5